

Sjeldne fugler i Aust-Agder 2020

LRSK-rapport nr. 25

JAN HELGE KJØSTVEDT, ROLF JØRN FJÆRBU, FRODE STEFFENSEN OG JAN MICHAELSEN

Rapporten presenterer funn av sjeldne fugler behandlet av Aust-Agders lokale rapport- og sjeldenhetskomité (LRSK) i 2020. I alt er det godkjent 41 funn av 14 arter og i tillegg 11 hekkefunn. Dessuten presenteres fire funn som siden sist er godkjent av den nasjonale sjeldenhetskomiteen for fugler (NSKF). Hvitvingesvarterne er godkjent som ny art for Aust-Agder, mens isfugl er godkjent som ny hekkefugl. Inkludert i rapporten er også et godkjent hybridfunn.

Samtlige observasjoner fra 2020 som LRSK har mottatt og behandlet, er meldt inn via nettstedet <https://www.artsobservasjoner.no> (www.ao). Et fåtall godt dokumenterte observasjoner der rapport manglet har LRSK likevel vurdert og godkjent. Hele rapportgrunnlaget er bearbeidet i www.ao og deretter hentet ut og satt sammen med denne rapporten som formål.

LRSK som har utarbeidet 2020-rapporten, bestod av Rolf Jørn Fjærbu, Jan Helge Kjøstvedt, Frode Steffense og Jan Michaelsen. Sakene fra 2020 og 2021 ble ferdigbehandlet på et komitémøte 12. januar 2023. Fjærbu og Kjøstvedt har delt sekretæransvaret. I det følgende presenteres alle observasjoner fra 2020 som ble behandlet på møtet, observasjoner som er behandlet og godkjent i www.ao før og etter møtet, samt funn som siden sist er godkjent av den nasjonale sjeldenhetskomiteen for fugler (NSKF).

Der forekomsten av en art i vårt fylke sammenlignes med forekomsten til arten nasjonalt, bruker vi oversiktene fra Norsk faunakomite for fugl (NFKF) (Winnem 2021) og NSKF (Olsen 2021) fra rapporteringsåret 2020. De stod på trykk i tidsskriftet *Fugleåret 2020* (NOF 2021) som kan bestilles ved foreningens hovedkontor i Trondheim. Som vanlig presenteres også funn av en del rapporteringsarter merket «R» i oversikten nedenfor. Funn av sjeldne spetter publiseres i egne spetterrapporter her i *Fugler i Aust-Agder*.

Systematikk og navnsetting følger NOFs komiteer NFKF og NSKF som igjen forholder seg til anbefalt europeisk standard (se Winnem 2021, Olsen 2021). Observasjonene av en art listes opp kronologisk – det vil si etter observasjonsdato. Der oppdageren er kjent, står denne først av observatørene og er merket*. Se under LRSK på nettsiden www.agderfugl.net, www.ao eller Kjøstvedt (2015) for gjeldende liste over fuglearter som er observert i Aust-Agder, med oversikt over de artene som skal beskrives for godkjenning eller som kun skal rapporteres. Merk at hekkefunn til en del rapporteringsarter merket «GH» også skal godkjennes. Det er ikke gjort endringer i de nasjonale listene siden forrige rapport, men merk at lokalt skal ikke funn av svartstrupe lenger beskrives fra og med 2023.

Tegnforklaringer

- G arten skal godkjennes av LRSK med belegg; f. eks. fotografier, video- eller lydopptak, feltskisser og fjær eller på grunnlag av utførlig beskrivelse
- N arten skal godkjennes av NSKF
- GH godkjent hekkefunn (atlas C- eller D-kode)
- R rapporteringsart (skal ikke beskrives/godkjennes, funn hentes fra AO)
- RH rapportering av hekkefunn (skal ikke dokumenteres, funn hentes fra AO)
- M hannfugl (masculus)
- F hunnfugl (femina)
- Hunnf.hunnfarget fugl (kan for en del arters del også være unge hanner)
- ad. voksen fugl (adultus)
- ind. individ/individer
- K kalenderår (om alder: en ungfugl er 1K fram til første årsskifte, deretter 2K, 3K osv. En fugl som angis som for eksempel "2K+" er i sitt andre kalenderår *eller eldre*)
- sy. syngende individ
- V vinterfunn (desember, januar, februar)
- pt på trekk (f.eks. «ptNØ» – på trekk retning nordøst)
- * stjerne markerer oppdager(e) av fuglen der denne er kjent for LRSK

Antall godkjente, innsendte rapporter er redusert en god del sammenlignet med de foregående årene, men annet er ikke å forvente siden en god del av våre relativt sjeldent forekommende fugler ble nedjustert fra godkjenning til rapporteringsarter før 2019-sesongen. Feltaktiviteten i Aust-Agder når imidlertid stadig nye høyder! Komiteen takker alle som bidro med innsendte beskrivelser av observasjoner i 2020.

Observasjoner godkjent av LRSK Aust-Agder fra perioden 1. januar–31. desember 2020

Sangsvane (*Cygnus cygnus*) GH

Par med 4 unger mai/juni Arendal (Tor Magne Stalleland mfl.). Par med 2 unger Arendal mai/juni/juli/august (Tor Magne Stalleland mfl.).

For første gang ble to sangsvanehekkinger påvist i Aust-Agder. Dessverre mistet det såkalte Molandsparet alle fire ungene i løpet av noen uker, men begge ungene i det andre kullet levde opp.

Svartsvane (*Cygnus atratus*) R

1 ind. Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 25.12 (Torolf Nesbakken, Helge Venaas, Kjell Klungland, Terje Moen).

Tredje funn av denne antatte parkrømlingen i Aust-Agder. Et par hadde tilhold i Ruakerkilen i Grimstad en lengre periode sommeren 2006 (Kjøstvedt 2007) og sannsynligvis var det en av disse fuglene som ble sett mange steder langs Aust-Agderkysten i sommerhalvåret året etter (Fjærbu & Kjøstvedt 2008).

Ringgås, underarten *hrota* (*Branta bernicla hrota*)

250 ind. ptNØ Sildodden, Risør 21.05 (Kjell Klungland). 350 ptSV Tangvigodden, Justøy, Lillesand 21.05 (Trond Nilsen). 210 ind. ptV Bjellandskjera, Tromøy i Arendal 22.05 (Terje Moen). 70 ind. ptSV Lille Torungen, Arendal 22.05 (Stig Johan Kalvatn). 20 ind. Merdø sør, Arendal 22.05 (Stig Johan Kalvatn). 520 ind. ptSV Ulvøysund, Lillesand 22.05 (Jan Helge Kjøstvedt). 4 ind. pt Sandum, Tromøy, Arendal 10.07 (Terje Moen). 1–2 ind. Bjellandstrand/Hovekilen/Jerkholmen, Arendal 08.10–04.11 (Inger Berggren, Torolf Nesbakken mfl.).

Ringgås, ubestemt underart (*Branta bernicla*)

1 ind. ptNØ Taraldskjærområdet, Risør 18.05 (Arild Omberg). 60 ind. pt Torungen sør, Arendal 21.05 (Johan Svensson). 7 ind. Sandum, Tromøy, Arendal 21.05 (Terje Moen). 260 ind. ptSV Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 21.05 (Torolf Nesbakken). 170 ind. ptSV Høybåtangen, Risør 21.05 (Arild Omberg). 350 ind. pt Skjellholmene, Lillesand 21.05 (Arild Pfaff). 28 ind. Flatskjæra, Arendal 21.05 (Carsten Lome). 170 ind. ptSV Svartskjær, Tvedestrand 21.05 (Carsten Lome). 250 ind. ptSV Risholmene, Tvedestrand 21.05 (Carsten Lome). 17 ind. pt Hasseltangen, Grimstad 22.05 (Glenn Svendsen, Per Kristensen). 160 ind. ptV Ytre Ulvøya, Ulvøysund, Lillesand 22.05 (Jan Michaelsen). 15 ind. pt Kolbjørnsvik, Arendal 23.05 (Mette B. Nielsen). 210 ind. ptNØ Høybåtangen, Risør 26.05 (Arild Omberg). 1 ind. Bliksfjorden, Lillesand 10.06 (Anders Musland). 9 ind. Bakkens hytte, Homborsund, Grimstad 21.07 (Øyvind Solberg, Lise Bakken). 3 ind. ptSV Merdø, Arendal 27.08 (Glenn Svendsen). 1 ind. pt Skottjenn, Arendal 16.09 (Terje Moen). 5 ind. Gullodden, Hesnes, Grimstad 30.09 (Erik Hult).

Antall trekkende ringgjess som registreres forbi Agderkysten om våren varierer mye, og påvirkes trolig av vindforhold og om hovedtrekket skjer i løpet av ei helg med mange observatører ute eller ikke. Selv om mange av flokkene ikke ble bestemt til underart er det overveiende sannsynlig at de fleste observasjonene dreide seg om underarten *hrota*, og forekomsten må dermed betegnes som svært god. Vi ser som tidligere at der trekkretning er angitt, går de fleste flokkene mot sørvest, men også noen mot nordøst.

Stripegås (*Anser indicus*) R

1 ind. Rødsveien 41, Risør 01.06 (Bård Olav Eikeland). 1 ind. Bjåen, Bykle 19.06–07.08 (*Per Kristensen, Tom A. Johannessen, Jan P. Nilsen, Svein Almedal).

Funn nr. 8–9 av en asiatisk art der fugler hos oss antas å stamme fra forvillede hekkebestander lenger sør i Europa, hovedsakelig i Nederland. Den regnes derfor ikke som spontan, og alle funn fra og med 1995 plasseres i kategori C (tidligere E).

Tundrasædgås (*Anser serrirostris*) R

19 ind. Løddesøl, Arendal 14.02 og Temse, Grimstad 14.–15.02 (Harry Tangen, Kjell Klungland, Frode Steffensen, Terje Moen, Tor Magne Stalleland, Trond Nilsen, Rolf Jørn Fjærbu, Glenn Svendsen mfl.). 2 ind. Temse, Grimstad 26.02 (Kjell Klungland). 5 ind. Nyberg, Justøya, Lillesand 23.–29.12 (Espen S. Nilsen, Terje Moen, Jan Michaelsen, Trond Nilsen, Arne Myrland, Hege Ødegård, Mariann Uldal, Gunn M. Benning-Rogers mfl.). 1 ind. Temse, Grimstad 27.12 (Kjell Klungland).

Bilde Harry Tangen?

Ubestemt taiga-/tundrasædgås (*Anser fabalis/serrirostris*) **R**
7 ind. ptNØ Taraldskjærområdet, Risør 30.12 (Arild Omberg).

Disse to nærstående artene er nylig splittet fra arten som opprinnelig het sædgås. Funn hos oss stammer nesten utelukkende fra trekktidene, men ofte kan fugler på høsttrekk bli værende en stund hvis det er snøfritt. Som vanlig er det tundrasædgås som dominerer (den tidligere sædgåsunderarten *rossicus*).

Tundragås, underarten albifrons (*Anser albifrons albifrons*) **R**
2 ad + 2 2K Vessøyjordene, Grimstad 08.–12.02 (Per Kristensen, Frode Steffensen, Mette B. Nielsen, Kjell Klungland, Harry Tangen, Terje Moen mfl.). 1 ind.
Vessøyjordene, Grimstad 22.–23.05 (Glenn Svendsen, Per Kristensen, Johan Svensson, Rolf Jørn Fjærbu, Helge Venaas, Tor Undhjem). 1–3 ind. (2 ad. + 1 1K)
Vessøyjordene, Grimstad 14.–16.11 (Per Kristensen, Kjell Klungland mfl.). 9 ind.
Vessøyjordene, Grimstad 16.–19.11 (Per Kristensen, Harry Tangen, Jan Helge Kjøstvedt, Bjørn Einar Sakseid). 1 ind. Temse, Grimstad 13.12 (Per Kristensen). 1 1K
Nyberg, Lillesand 23.–29.12 (Espen S. Nilsen, Mariann Uldal, Hege Ødegård, Gunn M. Benning-Rogers, Jan Michaelsen, Trond Nilsen, Arne Myrland mfl.).

Tundragås (*Anser albifrons*) (*ubestemt underart*) **R**
1 ind. Espenesjordet, Fevik, Grimstad 07.01 (Glenn Svendsen). 2 ind. Vallegårdene, Valle, Tvedestrand 07.01 (Thomas Gruer, Sven Inge Marcussen). 5 ind. Merdø, Arendal 18.12 (Helge Venaas). 9 ind. Temse, Grimstad 18.12 (Per Kristensen).

En litt over normal tundragåsforekomst, der muligens alle tilhører underarten *albifrons* som er den dominerende hos oss.

Skjeand (*Spatula clypeata*) **R**
1 F Dømmesmoen, Grimstad 09.09 (Terje Moen mfl.). 1 ind. Temse, Grimstad 26.10 (Harry Tangen).

Funn nr. 60–61 av andefuglen med det karakteristiske brede, skjeformede nebbet som ikke er årviss hos oss. Kun ett rapportert hekkefunn i Norge i 2020, i Nordland (Winnem 2021).

Snadderand (*Mareca strepera*) **R**
1 ind. Øreslandskilen, Høvåg i Lillesand 13.11 (Jan Michaelsen).

Funn nr. 19 av denne lille andefuglen i Aust-Agder der særlig hunnfuglen er anonym og lett å forveksle med andre hunnfargede ender. To hekkefunn er rapportert i Norge i 2020, henholdsvis fra Nordland og Trøndelag (Winnem 2021).

Taffeland (*Aythya ferina*) **R**
1–4 M Temse, Grimstad 11.–27.11 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Eline Fjærbu, Terje Moen, Johannes Fjærbu, Frode Steffensen, Per Kristensen, Magne Paulsen,

Arnfinn Heldal, Harry Tangen, Jan Helge Kjøstvedt mfl.). 1 ad. M Landvikvannet, Grimstad 14.11 (Per Kristensen).

En normal taffelandforekomst hos oss, både med tanke på antall, kjønn og årstid.

Lappfiskand (*Mergellus albellus*) **R**

1 F Homborsund, Grimstad 07.–27.01 (*Trond Nilsen, Kjell Klungland, Jan Helge Kjøstvedt, Frode Steffensen, Rune Skåland mfl.). 1 F Landvikvannet, Grimstad 02.–14.11 (Rolf Jørn Fjærbu, Per Kristensen mfl.). 1 F Indre Avreidkilen, Risør 31.12 (Tomas Sydberger).

Funn nr. 87–89 i Aust-Agder utgjorde den beskjedne observasjonsmengden i 2020 sammenlignet med de åtte fuglene i 2019. Det rapporteres om et normalår i Norge totalt sett (Winnem 2021).

Vaktel (*Coturnix coturnix*) **R**

1 ind. sy. Vessøyjordene, Grimstad 31.05–08.06 (Frode Steffensen, Terje Moen, Kjell Klungland, Rolf Jørn Fjærbu, Harry Tangen). 1 M sy. Løddesøl, Arendal 08.–09.06 (Jan Helge Kjøstvedt).

Et svakt år for vaktelen i Aust-Agder i 2020 samsvarte godt med resultatet på landsplan der anslagsvis 198 individer ble rapportert (Winnem 2021).

Skogdue (*Columba oenas*) **GH**

Ingen observasjoner av skogdue i potensielle hekkeområder i perioden 09.05–24.07, så håpet om en fortsatt hekkebestand i Aust-Agder er i ferd med å svinne hen.

Vannrikse (*Rallus aquaticus*) **GH**

1 ind. Gåresund, Gjervoldsøy, Arendal 02.04 (Frode Steffensen). 1 ind. sy. Skottjenn, Arendal 05.04 (Inger Berggren, Heidi Lillehammer, Tore G. Andersen). 2 ind. Øreslandskilen, Høvåg i Lillesand 05.04 (Kjell Klungland), reir med egg i april/mai plyndret (av buorm?) like før klekking, samt omlagt kull der 4–5 unger ble sett i juni/juli (Sven Rislåa). 1 ind. sy. Østerøykilen, Justøya, Lillesand 03.06 (Jan Michaelsen). 1 ind. Flekkheia, Ågerøya i Lillesand 12.06 (Martin F. Andersen).

Det ble hekking på den faste lokaliteten i Høvåg, samt gjort flere observasjoner i løpet av vår og forsommer, blant annet fra en tidligere hekkeplass på Ågerøya. Kun to hekkinger, begge fra Prestrødkilen ved Tønsberg i Vestfold, er meldt inn ellers i landet, men arten med det anonyme levesettet er helt klart underrapportert (Winnem 2021).

Åkerrikse (*Crex crex*) **GH**

1 ind. sy. Nedre Nævesdal, Arendal 27.05–20.07 (Helge Venaas, Terje Moen, Kjell Klungland, Mette B. Nielsen, Øyvind Heldal, Frode Steffensen, Tor Magne Stalleland, Jan Helge Kjøstvedt mfl.). 1 ind. sy. Bråstad, Grimstad 28.–29.05 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. sy. Engene, Arendal 31.05–12.06 (Frode Steffensen, Glenn Svendsen, Jan Helge Kjøstvedt, Johan Svensson, Tarald R. Aas, Cathrine Ellingsen mfl.).

I likhet med hos oss, ble 2020 et godt år for åkerriksa på landsplan, men kun én hekking ble påvist (Heggøy 2021, Winnem 2021). Bråstadfuglen kan være den som dukket opp og sang ved Engene utover i juni.

Sivhøne (*Gallinula chloropus*) **GH**

M+F og 10 pulli Dømmesmoen, Grimstad 19.05–02.08 (Nicola Johansen, Harry Tangen mfl.).

Nok et år med hekking ved Dømmesmoen, men målrettet leting på aktuelle lokaliteter hadde nok fort gitt en håndfull flere hekkefunn i gamle Aust-Agder fylke.

Sothøne (*Fulica atra*) **GH**

Ingen sothønehekkeindikasjoner i 2020, men det oppholdt seg inntil syv individer i januar-mars og 1–2 individer i november-desember i Mortenstøbukta/Songebukta i Arendal og ett individ i Arendal Gjestehavn i sistnevnte periode.

Trane (*Grus grus*) **RH**

Det er kun rapportert ett sikkert hekkefunn av trane i 2020, i Evje og Hornnes kommune 09.06 (Ole Aa. Brattfjord). Observerte par til stede i hekketida fordeler seg kommunevis slik: Bykle 1–2 par, Evje og Hornnes 1–2 par, Froland 2–3 par, Åmli 2 par, Vegårshei 2 par, Arendal 1–2 par, Grimstad 1 par.

Dvergdykker (*Tachybaptus ruficollis*) **GH**

Heller ikke 2020 ble året med Aust-Agders første registrerte dvergdykkerhekking.

Gråstrupedykker (*Podiceps grisegena*) **R**

1 ind. ptSV Taraldskjærområdet, Risør 18.01 (Arild Omberg). 1 ind. Tangvigodden, Justøy Camping, Lillesand 05.02 (Trond Nilsen). 1 ind. Bottsfjorden, Tromøy, Arendal 23.02 (Terje Moen mfl.). 1 ind. Store Buskjær, Arendal 18.10 (Kjell Klungland).

Kun observasjoner i vinterhalvåret er som forventet, men fire funn i 2020 var unormalt lite.

Toppdykker (*Podiceps cristatus*) **R**

1 ind. Kalvehageneset, Grimstad 01.01 (Mette B. Nielsen, Glenn Svendsen, Marius Svendsen, Per Harald Pedersen, Terje Moen). 1 ind. Skytterbenkene, Tvedestrand 07.03 (Carsten Lome). 1 1K Reddalsvannet, Grimstad 02.–04.09 (Per Kristensen, Kjell Klungland, Terje Moen, Inger Berggren). 1 ind. Temse, Grimstad 04.10 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Merdø, Arendal 05.12 (Helge Venaas).

Fem funn er tangering av den lave 2019-opptredenen av toppdykker hos oss.

Horndykker (*Podiceps auritus*) **R**

1 ind. Bottsfjorden, Tromøy i Arendal 07.01 (Rolf Jørn Fjærbu, Arild Ramsdal, Thomas Gruer, Terje Moen, Kjell Klungland). 1 ind. Gjerstad kommune mai-juni (Odd Marcussen). 1 ind. Sømskilen, Grimstad 14.11 (Kjell Klungland, Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Vesterhusfjorden, Lillesand 20.–22.11 (Jan Michaelsen, Espen S. Nilsen, Jan Helge Kjøstvedt).

Med tre vinterfunn fortsetter nedgangen fra 2019 i forhold til den tidligere normalen. Funnet av fuglen på mulig hekkeplass i Gjerstad kommune var imidlertid spennende.

Sandlo (*Charadrius hiaticula*) **RH**

2 M + 2 F Jerkholmen, Arendal 29.04 (Per Kristensen). 1 pulli Tromlingene, Arendal 19.05 (Torolf Nesbakken). 3 ind. Merdø, Arendal 28.05 (Helge Venaas). 1 ad. Laksebergbukta, Merdø, Arendal 06.06 (Helge Venaas). 1 ind. Jerkholmen, Arendal 29.06 (Glenn Svendsen, Per Kristensen). 2 ad. + 1 pulli Tromlingene, Arendal 09.07 (Helene Thorstensen).

To observasjoner av unger på Tromlingene holder liv i håpet om at det ennå er liv laga for sandloen i Raet nasjonalpark. I fjellheimen ble fugler kun sett på næringssøk på forsommeren, men tilfeldigheter kan gjøre at ingen er rapportert fra mulige hekkeplasser.

Dverglo (*Charadrius dubius*) **RH**

M+F Havemyra, Reddal, Grimstad 23.04 (*Kjell Klungland, Terje Moen, Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu). 2 ind. Storemyr, Lillesand 02.–26.05 (Trond Nilsen*, Hege Ødegård, Arne Myrland, Jan Helge Kjøstvedt, Jan Michaelsen). 1 ind. Reiersøl, Froland 10.05 (Helge Venaas). 1 ind. Skjærsæ, Hynnekleiv, Froland 21.05 (Glenn Svendsen, Marius Svendsen). M+F Longumkrysset - Bussparkering vest, Arendal 19.06 (Helge Venaas).

Fem observasjoner fra mulige hekkeplasser, men ingen hekkinger ble konstatert. Dette skyldes nok heller liten leteinnsats enn redusert bestand. Merk at ingen rapporteringer foreligger fra Setesdal.

Boltit (*Charadrius morinellus*) **R**

1 ad. Galteflotti, Bykle 26.06 (Inge Selås, Jan Helge Kjøstvedt, Tor Olsen).

To uavhengige observasjoner samme dag av det som kan ha vært samme fugl. Dens engstelige atferd tydet på hekking i området.

Tundrasnipe (*Calidris ferruginea*) **R**

1 ind. Tromlingene, Arendal 28.07 (Kjell Klungland, Terje Moen). 1 ind. Dynnvika, Merdø, Arendal 28.08 (Helge Venaas). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 14.–21.09 (Glenn Svendsen, Inger Berggren, Mette B. Nielsen, Sven Inge Marcussen, Harry Tangen, Kjell Klungland).

En bra forekomst av denne vadefuglen som typisk sees på høsttrekket hos oss.

Temmincksnipe (*Calidris temminckii*) **G**

2 ad. Bjåen, Bykle 31.05 (Jan Petter Nilsen). 1 ind. Espenesjordet, Fevik, Grimstad 29.08 (Bård Rutgerson).

Funn nr. 21–22 i Aust-Agder og selv om fuglene i Bykle ikke ble sett så langt unna potensielle hekkeplasser, rastet de nok bare før de trakk videre nordover. Høstfunnet var litt seint i forhold til normalen.

Myrsnipe (*Calidris alpina*) GH

1 ind. Bjåen, Bykle 21.05 og 7 ind. samme sted 31.05 (Jan Petter Nilsen). 6 ind. Bjåen, Bykle 01.06 (Terje Moen, Glenn Svendsen). 2 ind. Lundane, Bykle 02.06 (Steinar Sannes). 2 ind. Bjåen, Bykle 02.06 (Svein Almedal). 1 ad. sang/spill Lundane, Bykle 09.06 (Odd Kindberg). 1 ad. Galteflotti, Bykle 26.06 (Tor Olsen, Knut Olsen). 2 ad. sang/spill Galteflotti, Bykle 26.06 (Tor Olsen, Knut Olsen). 1 ad. sang/spill Venevasshalli, Galteflotti, Bykle 26.6 (Tor Olsen, Knut Olsen).

Spennende nytt siden fuglene i de to territoriene ved Galteflotti viste hekkeatferd. Tidligere har det bare vært mistanke om hekking ved en lokalitet på Valle vesthei.

Kvartbekkasin (*Lymnocyptes minimus*) R

1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 02.02 (Glenn Svendsen, Marius Svendsen, Terje Moen). 1 ind. Budalskjønna, Lillesand 03.04 (Arne Myrland). 1 ind. Merdø, Arendal 05.04 (Glenn Svendsen, Helge Venaas). 1 ind. Espenesjordene, Fevik, Grimstad 14.04 (Frode Steffensen). 1 ind. Inntjore, Grimstad 15.04 (Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu). 1 ind. Myra, Vegårshei 25.04 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Temse, Grimstad 04.10 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Merdø, Arendal 07.10 (Helge Venaas). 1 ind. Store Bjorholmen, Gjervoldsøy, Arendal 08.10 (Frode Steffensen). 1 ind. Merdø, Arendal 23.10 (Helge Venaas). 3 ind. Landvikstranda, Grimstad 15.–20.11 (Arnfinn Heldal, Øyvind Heldal, Per Kristensen mfl.). 1 ind. Tingsaker, Lillesand 28.12 (Espen S. Nilsen).

En god forekomst av kvartbekkasin i normale trekktider for arten, så bevisst leting etter denne anonyme arten gir resultater. Vinterfunn er heller ikke uvanlig.

Dobbeltbekkasin (*Gallinago media*) G

1 ind. Hovden, Bykle 11.06 (Odd Kindberg).

Dobbeltbekkasinen holder stand i nærheten av den gamle spillplassen, men hvorvidt leiken ennå er aktiv er usikkert.

Sotsnipe (*Tringa erythropus*) R

1 ad. Ruakerkilen, Grimstad 21.–23.06 (Kjell Klungland, Harry Tangen, Eivind Moen, Frode Steffensen mfl.).

Det var uvanlig med kun ett funn av denne dog nokså sparsomme trekkgjesten.

Gluttsnipe (*Tringa nebularia*) GH

1 ad. Finndalen, Saksundvannet NØ, Valle 27.06 (Arne Heggland).

Én observasjon i potensielt hekkeområde av en ytterst fåtallig hekkefugl hos oss.

Splitterne (*Thalasseus sandvicensis*) R

Ni observasjoner i perioden 24.04–25.07, de fleste av enkeltindivider og alle langs kysten, må regnes som en normal forekomst.

Tyvjo (*Stercorarius parasiticus*) R

2 ind. ptV Markopskjæra, Tromøy, Arendal 18.03 (Terje Moen). 1 mørkfaset ind. Tvesteinen, Store Torungen, Arendal 29.04 (Per Kristensen). 1 ind. Merdø, Arendal 16.05 (Glenn Svendsen). 1 mørkfaset ind. ptSV Bjellandstrand, Tromøy, Arendal 27.05 (Rolf Jørn Fjærbu). 3 ind. ptV Brekkestranda, Tromøy, Arendal 07.06 (Terje Moen). 1 ind. Skjellholmene, Lillesand 08.06 (Arne Myrland). 3 ind. ptSV Merdø sør, Arendal 12.07 (Stig Johan Kalvatn). 1 lysfaset ind. ptØ Bjellandskjæra, Tromøy, Arendal 02.09 (Terje Moen). 1 lysfaset ind. ptSV Hoveodden, Tromøy, Arendal 24.09 (Kjell Klungland).

Jo flere timer man bruker på sjøfuglkikking i sommerhalvåret, særlig seint på våren, jo flere tyvjoer vil observeres.

Islom (*Gavia immer*) R

1 ind. Hoveodden, Tromøy, Arendal 04.01 (Kjell Klungland). 1 ind. Spornes, Arendal 18.01 (Harry Tangen). 1 ind. Hasseltangen, Grimstad 19.–25.01 (Frode Steffensen, Terje Moen mfl.). 1 ind. ptSV Merdø, Arendal 16.05 (Helge Venaas, Glenn Svendsen). 1 ind. Kalvehageneset, Grimstad 24.05 (Rolf Jørn Fjærbu, Frode Steffensen, Jon G. Thorsen). 1 ind. ptNØ Sildodden, Risør 07.06 (Fred W. Christoffersen). 1 ind. ptSV Taraldskjær, Risør 12.10 (Arild Omberg). 1 ind. Hasseltangen, Grimstad 19.10 (Per Kristensen). 1 ind. ptNØ Høybåtangen, Risør 30.10 (Arild Omberg). 1 ind. Bjellandstrand, Tromøy, Arendal 05.11 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland). 1 ind. Merdø, Arendal 14.11 (Helge Venaas). 1 ind. Bottstangen, Tromøy, Arendal 14.11 (Rolf Jørn Fjærbu, Torolf Nesbakken). 1 ind. Bjellandskjæra, Tromøy, Arendal 27.11 (Kjell Klungland, Terje Moen, Magne Paulsen). 1 ind. Merdø, Arendal 29.11 (Helge Venaas). 1 ind. Hoveodden, Tromøy, Arendal 29.11 (Trond Nilsen). 1 1K Hasseltangen, Grimstad 23.–24.12 (Jan Helge Kjøstvedt, Rolf Jørn Fjærbu).

Totalt 16 funn inkludert noen mulige dobbelttelling, de fleste observert i vinterhalvåret, er en normal opptreden i Aust-Agder.

Gulneblom (*Gavia adamsii*) G

1 ind. Bottsfjorden, Botne, Arendal 04.01 (Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Terje Moen, Frode Steffensen, Fredrik L. Steffensen mfl.). 1 2K Tangvigodden, Justøy Camping, Lillesand 19.01 (Trond Nilsen).

Funn nr. 10–11 av denne vintergjesten som nå nesten kan regnes som årviss hos oss. Første funn for Lillesand.

Havsvale (*Hydrobates pelagicus*) R

Enkeltindivider ringmerket ved Nødingen, Brekkestø i Lillesand 06., 07., 08. og 10.08 (Espen Helgesen, Renate Berg). 3 2K+ ringmerket Grønningen sjøfuglreservat, Høvåg i Lillesand 07.08 (Sven Rislåa).

De to siste fuglene fanget i nett ved Brekkestø var kontroller av fugler tidligere ringmerket i Norge. Den første foreligger det ikke mer informasjon om, men den siste ble merket som reirunge i Møre og Romsdal 28. september 2017.

Havhest (*Fulmarus glacialis*) GH

Også i 2020 startet tre par ruging ved lokaliteten i Arendal, men dessverre lyktes ingen av dem med hekkingen (Arild Pfaff, pers. medd.).

Havlire (*Puffinus puffinus*) R

1 ind. ptSV Kalvehageneset, Grimstad 24.05 (Jon G. Thorsen). 1 ind. ptV Brekkestranda, Tromøy, Arendal 07.06 (Terje Moen, Kjell Klungland). 28 ind. ptSV Sildodden, Risør 07.06 (Fred W. Christoffersen). 3 ind. ptSV Maurviga, Lillesand 07.06 (Espen Helgesen, Renate Berg). 10 ind. ptSV Ulvøysund, Lillesand 07.06 (Jan Helge Kjølsvedt). 1 ind. ptSV Bjellandstrand, Tromøy, Arendal 07.06 (Sven Inge Marcussen). 36 ind. ptSV Kalvehageneset, Grimstad 07.06 (Rolf Jørn Fjærbu, Frode Steffensen, Jon G. Thorsen). 1 ind. ptSV Merdø, Arendal 08.06 (Glenn Svendsen). 1 ind. ptSV Målen, Arendal 10.06 (Helge Venaas). 1 ind. ptSV Høybåen-Fiebåen, Risør 05.07 (Arild Omberg). 1 ind. ptSV Kalvehageneset, Grimstad 05.07 (Trond Nilsen). 4 ind. Kalvehageneset, Grimstad 06.07 (Harry Tangen). 3 ind. ptSV Merdø sør, Arendal 07.07 (Stig Johan Kalvatn). 1 ind. ptSV Speken sør, Tvedestrand 05.08 (Bård Bredesen).

Fjorten funn av 92 individer av denne sommergjesten er en god forekomst, men på langt nær rekord. Pålandsvinden 7. juni og de første rapportene om at det var havlirer på gang fikk mange til å søke seg til utkikkspunkter langs kysten. Derfor er det nok noen dobbelttellingene blant observasjonene denne dagen.

Egretthegre (*Ardea alba*) G

1 ind. Temse, Grimstad 23.05 (Magne Paulsen, Rune Skåland, Tor Undhjem, Kjell Klungland, Terje Moen mfl.). 1 ind. Tromøysund og Sandvikodden, Arendal 17.09–02.10 (Mette B. Nielsen, Helge Venaas, Wilgaard Christiansen, Kjell Klungland). 1 ind. Temse, Grimstad 22.–28.11 (Kjell Klungland, Eivind Moen, Arnfinn Heldal, Hans Egil Hansen, Terje Moen, Øyvind Heldal, Frode Steffensen, Eline Fjærbu, Harry Tangen, Øyvind Selseng, Espen Skibbuvollen, Per Kristensen, Glenn Svendsen, Torolf Nesbakken, Trond Nilsen, Tor Magne Stalleland, Arne Myrland mfl.). 1 ind. Temse, Grimstad 17.12 (Thomas Gruer).

Etter noen magre år ble det en rekordopptreden av egretthegre hos oss med funn nr. 9–12, og Temse peker seg ut som en attraktiv rasteplass. Med 87 funn i 2020 ble det også ny nasjonal årsrekord (Winnem 2021).

Sivhauk (*Circus aeruginosus*) R

1 ind. Løddesøl, Arendal 15.02 (Terje Moen). 1 M Vessøyjordene, Grimstad 17.02 (Helge Venaas). 1 ind. Saulekilen Nedenes, Arendal 21.02 (Tor Undhjem). 1 ind. ptS Rossøya, Arendal 24.02 (Frode Steffensen). 1 ind. ptS Nedenes, Arendal 24.02 (Per Kristensen). 1 M Reddal, Grimstad 11.–16.04 (Per Kristensen, Rolf Jørn Fjærbu). 1 ad. M Skottjenn, Arendal 16.04 (Kjell Klungland, Terje Moen). 1 hunnf. Rossøya, Arendal 19.04 (Frode Steffensen). 1 F Landvikvannet, Grimstad 21.04 (Torolf Nesbakken). 1 F Vessøyjordene, Grimstad 05.05 (Kjell Klungland). 1 hunnf. Reddal, Grimstad 19.–24.05 (Frode Steffensen, Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Tønnerejordene, Brekka, Tromøy, Arendal 23.05 (Glenn Svendsen, Per Kristensen, Kjell Klungland, Magne Paulsen mfl.). 1 2K hunnf. Kvikshaug, Grimstad 08.06 (Frode Steffensen). 1

2K hunnf. Reddal, Grimstad 09.06 (Frode Steffensen, Arne Myrland). 1 ind. Temse, Grimstad 11.06 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Engene, Arendal 20.07 (Glenn Svendsen, Marius Svendsen). 1 hunnf. ptSV Rossøya, Arendal 23.08 (Frode Steffensen). 1 2K Havemyra, Reddal, Grimstad 01.09 (Terje Moen). 1 M Temse, Grimstad 03.09 (Frode Steffensen). 1 2K hunnf. Reddal, Grimstad 13.–18.09 (Rolf Jørn Fjærbu, Terje Moen, Kjell Klungland). 1 M ptSV Rossøya, Arendal 26.10 (Frode Steffensen).

Sporadiske kystfunn av trekkende fugler som i noen tilfeller blir på attraktive lokaliteter noen dager gjøres vår og høst, men heller ikke i 2020 foreligger det mistanke om hekking. Merk uvanlig mange februarfunn.

Myrhauk (*Circus cyaneus*) R

1 M Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 07.04 (Torolf Nesbakken). 1 ad. F Engene, Arendal 28.04 (Per Kristensen). 1 2K Skottjenn, Tromøy i Arendal 30.04 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ad. M Havemyra, Reddal, Grimstad 29.–30.08 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Tom A. Johannessen). 1 hunnf. Løddesølmyrene, Arendal 06.09 (Frode Steffensen). 1 ad. M Molandsvann, Arendal 09.–10.09 (Kjell Klungland, Inger Berggren, Tore G. Andersen). 1 ind. ptV Havsøya, Arendal 10.09 (Helge Venaas). 1 hunnf. Reddal, Grimstad 13.09 (Tom A. Johannessen). 1 hunnf. Landvikstranda, Grimstad 21.11 (Rolf Jørn Fjærbu, Frode Steffensen). 1 ind. Nesland, Froland 15.12 (Janne Anita Røilid).

Ti observasjoner er litt under årsnormalen, og som vanlig dominerte høstfunnene.

Glente (*Milvus milvus*) G

1 ind. ptN Vålane v/Høvåg skole, Lillesand 14.03 (Sven Rislaa). 1 ind. Merdø, Arendal 29.03 (Helge Venaas, Glenn Svendsen). 1 ind. Rosseland, Birkenes 09.04 (Steven Rosseland). 1 ind. Heftingdalen, Arendal 12.05 (Kjell Klungland). 1 ind. Sandum, Tromøy i Arendal 15.07 (Terje Moen).

Etter et skuffende glenteår i 2019 ble fem observasjoner ny årsrekord i Aust-Agder i 2020, og funn nr. 23–27 var et faktum. Hele 68 individer på landsbasis var også en solid bestenotering, og første hekking i nyere tid ble dessuten påvist i Østfold (Solheim 2021, Winnem 2021).

Havørn (*Haliaeetus albicilla*) GH

I 2020 ble det på ny konstatert tre havørnhekkinger i Aust-Agder. Lillesandsparet fikk fram to unger i reiret som i alle fall er brukt siden 2018. I Risør ble også hekkingen vellykket, mens Tvedestrandsparet flyttet etter at de hadde mislyktes i 2019. De bygde reir ved et ferskvann oppå et musvåkareir der de fikk fram én unge. I Grimstad kommune bygde et par reir i 2020, men uten at hekking ble påvist (Erichsen 2021).

Hornugle (*Asio otus*) RH

1 1K Lundane, Bykle 27.06 (Jan Helge Kjøstvedt, Inge Selås).

Kun ett hekkefunn og det att på til helt nord i Aust-Agder. Arten var også til stede gjennom hele våren i Reddal i Grimstad, men ingen tiggende unger ble hørt. Og det ble ikke gjort hekkefunn av verken jordugle eller haukugle i Aust-Agder i 2020.

Hærfugl (*Upupa epops*) G

1 ind. Flesi, Lillesand 26.–29.03 (*Jan Helge Kjøstvedt, Karl Viktor Johansen, Petter Zahl Marki, Hege Ødegård, Frode Steffensen, Trond Nilsen mfl.).

Funn nr. 31 i Aust-Agder. Fuglen ble trolig sett av fastboende flere dager før den ble rapportert. Dette var én av i alt 25 hærfugler i Norge i 2020 (Winnem 2021). Som vanlig dominerte høstfunnene med 25 individer, men ingen av disse fuglene fant altså veien til oss.

Isfugl (*Alcedo atthis*) GH

2–3 ind. og hekking i området Fosstveit, Valle, Lundevannet, Tvedestrand 01.04–01.07 (*Sven Inge Marcussen, Rune Solvang, Leila S. Berg, Inge Flesjå, Per Harald Pedersen, Arne Myrland, Thomas Gruer, Heidi Lillehammer, Erik Hult mfl.). 1 ind. drept av predator Gjervoldsøy, Arendal 01.05 (Jon O. Jørgensen). 2 1K+ Saulekilen Arendal 01.09 (Rune Skåland). 1 ind. Saulekilen Vågsholt, Grimstad 13.09 (Kjell Klungland). 1 ind. Indresund, Lillesand 19.09 (Helge Venaas). 1 ind. Seelanders bakke, Arendal 20.09 (Oddvar Brennesvik). 1 ind. Saulekilen Hisøya, Arendal 21.09 (Jo Heggset). 2 ind. Sandum, Tromøy, Arendal 22.09–14.11 (*Terje Moen, Per Kristensen mfl.). 1 ind. Ruakerkilen, Grimstad 23.09 (Kjell Klungland). 1 1K M Reddal, Inntjore og Landvikvannet, Grimstad 26.09–28.11 (Tarald R. Aas, Rolf Jørn Fjærbu, Jon G. Thorsen mfl.). 1 ind. Saulekilen Arendal 29.09–05.10 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Øreslandskilen, Lillesand 02.–12.10 (*Jan Helge Kjøstvedt, Klaus M. Torland). 1 ind. Kjøstvedtkilen, Lillesand 03.–18.10 (*Jan Helge Kjøstvedt, Jannicke Kjøstvedt, Torolf Nesbakken). 1 ind. Groos og Groosebekken, Grimstad 06.–10.10 (Rolf Jørn Fjærbu, Per Kristensen). 1 ind. Kilen, Kaldvellfjorden, Lillesand 07.10 (Arne Myrland). 1 ind. Snaresund, Tvedestrand 10.10 (Kjell Klungland). 1 1K M Saulekilen Arendal 21.10 (Klaus M. Torland, Kurt Jerstad). 1 M Kjøstvedtkilen, Lillesand 21.11–31.12 (Espen S. Nilsen, Jan Michaelsen mfl.). 1 1K+ Sangereidkilen, Lillesand 25.12 (Klaus M. Torland, Runar Jåbekk). 1 1K+ Isefjær, Lillesand 25.–31.12 (Kurt Jerstad, Runar Jåbekk, Klaus M. Torland).

Hekkefunnet i Tvedestrand omtalt av Marcussen (2020) var høydepunktet dette isfuglåret som det jo virkelig ble! Flere milde vintre på rad, høy vinteroverlevelse og dermed uvanlig mange hekkinger i Sør-Norge (og Sverige) antas å ha ført til denne rekordartete invasjonen. Observasjoner av mange ungfugler høsten 2020 støtter denne teorien. Dessverre ble nok påfølgende vinter så pass tøff at de fleste bukket under. På landsbasis ble det rekord med 184 individer, og i Agder ble hele 37 individer ringmerket i siste halvår (Winnem 2021).

Lerkefalk (*Falco subbuteo*) GH

For første gang har vi tre dokumenterte lerkefalkhekkinger i Aust-Agder. Parene i Arendal (2 av 3 unger vokste opp) og Tvedestrand kommuner hekket vellykket, mens utfallet ved den nye hekkplassen i Vegårshei kommune er usikkert (Morten Erichsen, pers. medd.).

Jaktfalk (*Falco rusticolus*) G

1 ind. Einang, Flateland, Valle 08.08 (Terje Moen). 1 ind. Bringsvær, Grimstad 07.10 (Frode Steffensen).

Én observasjon fra hekkeområde og én trekk/streif-observasjon er ikke unormalt, men ingen vinterfunn fra kysten i 2020.

Nøttekråke (*Nucifraga caryocatactes*) **R**

Kun én observasjon av ett enkeltindivid fra hekketid i 2020 (i Lillesand), og åtte av ni øvrige funn var også enkeltindivider. De fordelte seg på kommunene Gjerstad, Åmli, Vegårshei, Arendal, Grimstad, Birkenes og Iveland. Vi snakker altså om en svært sparsomt forekommende art hos oss.

Kornkråke (*Corvus frugilegus*) **R**

1 ind. Heftingdalen, Arendal 01.01–24.02 (Terje Moen mfl.). 1 ad. Reddal, Grimstad 22.–23.03 (Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Trond Nilsen). 2 ind. Prestegårdsjordene, Grimstad 09.–21.04 (Rolf Jørn Fjærbu, Arne Myrland, Harry Tangen mfl.). 1 2K Reddal, Grimstad 12.04–27.05 (Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Jan Helge Kjøstvedt mfl.). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 14.–26.04 (Glenn Svendsen, Frode Steffensen, Marius Svendsen mfl.). 1 ind. Gjervold, Tromøy, Arendal 17.04 (Tore G. Andersen). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 24.–28.10 (Glenn Svendsen mfl.). 1 ad. Møglestu/Borkedalsstemmen, Lillesand 19.11–23.12 (Jan Helge Kjøstvedt, Jannicke Kjøstvedt, Espen S. Nilsen, Arne Myrland).

En normal opptreden med flest funn i trekktida vår og høst, men noen tester også ut vinteren hos oss.

Svartkråke (*Corvus corone*) **R**

1 ind. Homborsund, Grimstad 01.01–15.11 (Mette B. Nielsen, Inger Berggren mfl.). 1 ind. Bringsvær, Temse, Grimstad 24.02–25.11 (Rolf Jørn Fjærbu, Trond Nilsen mfl.). 2 ind. ptNØ Utkikken, Risør 09.04 (Arild Omberg). 1 ind. Gjervoldsøy, Arendal 10.04 (Frode Steffensen). 1 ad. Færvik, Arendal 13.04 (Wolfgang Lindenburger). 1 ind. Havemyra, Reddal, Grimstad 23.–28.04 (Kjell Klungland, Terje Moen, Harry Tangen). 1 ind. Heftingdalen, Arendal 10.05 (Kjell Klungland). 1 ad. Tromlingene, Arendal 03.06 (Kjell Klungland). 1 ind. Havemyra, Reddal, Grimstad 15.06 (Harry Tangen). 1 ind. ptSV Utkikken, Risør 27.09 (Arild Omberg). 1 ind. Myra, Grimstad, 28.–29.11 (Rolf Jørn Fjærbu).

De to fuglene ved Homborsund og Bringsvær, begge i Grimstad, ble sett gjennom hele året og er gjengangere. Øvrige individer må ansees å være trekkende eller streifende individer.

Løvmeis (*Poecile palustris*) **R**

1 ind. Lauvåsen naturreservat, Arendal 13.01 (Per Kristensen). 2 ind. Eikeland, Lillesand 16.01 (Ørjan Gaare). 1 ind. Bjellandshaugane naturreservat, Arendal 22.01–14.03 (Trond Nilsen, Frode Steffensen, Terje Moen). 1 ind. Botne, Tromøy i Arendal 28.02 (Martin F. Andersen). 1 ind. sy. Alvekilen, Tromøy, Arendal 13.04 (Arne Heggland). M+F Materialen naturreservat, Gjerstad 16.04 (Arild Pfaff). 1 ind. Skottjenn, Arendal 22.04 (Terje Moen). 1 ind. Øreviga, Engekilen, Grimstad 03.05 (Trond Nilsen). 3 ind. Skjulestadlonene, Skjulestad, Arendal 11.05 (Trond Nilsen). 1 ind. Omlandstjenna, Risør 12.07 (Trond Øigarden). 6 ind. Vessøyjordene, Grimstad 23.08 (Mette B. Nielsen). 1 ind. Ruakerkilen, Grimstad 07.09 (Anders Braanaas). 1

ind. Steinsland, Evje og Hornnes 19.09 (Svein Almedal). 1 ind. Fie, Høybåtangen, Risør 02.12 (Arild Omberg).

Et positivt knippe løvmeisobservasjoner, og noen av dem også fra hekketid. Men arten må likevel antas å ha en marginal forekomst i vårt gamle fylke.

Per Kristensens bilde fra 2019??

Skjeggmeis (*Panurus biarmicus*) G

5 M Reddalsvannet, Grimstad 25.–26.12 (*Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Tor Undhjem, Terje Moen, Marianne Knutsen, Mette B. Nielsen mfl.).

Funn nr. 15 i samme kommune som der de forrige fuglene holdt til store deler av vinteren 2016/2017, nærmere bestemt ved Landvikvannet (Kjøstvedt mfl. 2020). Årets fugler hadde det imidlertid mer travelt og ble kun registrert to dager. På landsbasis ble det et godt år med et minimumsestimert på 353 individer og hekking påvist på fire kystlokaliteter fra svenskegrensa til Rogaland (Winnem 2021).

Trelerke (*Lullula arborea*) G

Tre mulige observasjoner og ett funn sendt inn uten beskrivelse, alle fra trekklokaliteter, er et uvanlig dårlig rapporteringsvolum av trelerke. Men potensielle hekkeplasser er nok i liten grad besøkt for målrettet leting etter arten.

Fjellerke (*Eremophila alpestris*) GH

6 ind. Gjervold, Tromøy, Arendal 09.–16.04 (Tore G. Andersen, Terje Moen, Harry Tangen, Torolf Nesbakken mfl.). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 10.04 (Mette B. Nielsen, Terje Moen mfl.). 1 ind. Rosseland, Birkenes 24.04 (Steven Rosseland). 1 ad. Vessøyjordene, Grimstad 20.09 (Rolf Jørn Fjærbu). 8 ind. Vessøyjordene, Grimstad 09.–12.10 (Glenn Svendsen, Kjell Klungland, Jan Helge Kjøstvedt mfl.). 1 ind. Bjellandstrand, Tromøy, Arendal 19.11 (Rolf Jørn Fjærbu).

Det ble kun gjort trekkobservasjoner av denne fagre fjellhekkende fuglen i 2020 og i et normalt omfang.

Gulbrynsanger (*Phylloscopus inornatus*) G (R 15.09–31.10)

1 ind. Daletjenn, Stoa, Arendal 15.09 (Glenn Svendsen). 1 ind. Dømmesmoen, Grimstad 18.09 (Harry Tangen). 1 ind. ringmerket Espeviga, Justøy, Lillesand 20.09 (Espen Helgesen, Renate Berg, Espen S. Nilsen, Terje Moen, Sven Inge Marcussen). 1 ind. Daletjenn, Stoa, Arendal 28.09 (Glenn Svendsen). 1 ind. Rossøya, Arendal 29.–30.09 (*Frode Steffensen, Harry Tangen). 2 ind. ringmerket Indresund, Lillesand 30.09 (Jan Michaelsen). 1 ind. Gjernes, Risør 01.10 (Henning Andersen). 1 ind. Heibergveien, Gjerstad 08.10 (Laura Kvalø Petersen).

Hos oss ble det et nokså normalt år for denne arten, og som vanlig ble det ringmerket noen få fugler. På landsplan fikk vi det 4. beste året med et anslag på 791 individer, men det reelle antallet antas å være mye høyere (Winnem 2021).

Gransanger, underarten *tristis* (*Phylloscopus collybita tristis*) G

1 ind. ringmerket Espeviga, Justøy, Lillesand 7.11 (Espen Helgesen, Renate Berg). 1 ind. Reddal, Grimstad 21.11 (Rolf Jørn Fjærbu).

To funn, for øvrig det 6. og 7. av denne underarten av gransanger i Aust-Agder, må betegnes som en normal opptreden og til normal årstid.

Gresshoppesanger (*Locustella naevia*) G

1 M Valle, Tvedestrand 15.06–03.07 (*Sven Inge Marcussen, Frode Steffensen, Terje Moen, Kjell Klungland, Harry Tangen, Helge Venaas, Eli Gates, Jan Helge Kjøstvedt, Leif Fage mfl.).

En stasjonær, syngende gresshoppesangerhann, for øvrig funn nr. 27 i Aust-Agder, er ikke en årlig hendelse lenger. Med unntak av en kort opptreden av en fugl ved Esketveit i Grimstad i 2018, må vi helt tilbake til Justøya i Lillesand i 2014 for å finne forrige besøk, også det av det korte slaget. Dette er en vestlig art, noe hele 12 syngende hanner i gamle Vest-Agder fylke i 2020 vitner om. Og av rundt 200 individer i Norge ble hele 41 ringmerket på Lista på høsttrekket (Winnem 2021).

Munk (*Sylvia atricapilla*) V

1 F Bergstien 18, Arendal 08.–13.01 og 1 M 09.01 (Arne Flor). 1 F Songe, Arendal 10.01 (Kjell Klungland). 1 ad. Færvik, Arendal 26.01 (Wolfgang Lindener). 1 F Kolbjørnsvik, Arendal 14.02 (Mette B. Nielsen). 1 M Grøm, Grimstad By 21.02 (Harry Tangen). 1 M Utkikken, Risør 02.12 (Arild Omberg). 2 ind. Dømmesmoen, Grimstad 05.12 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 F Høyåsen, Arendal 09.12, 1 M 12.–26.12 og 2 M 22.12 (Torolf Nesbakken). 1 ind. Skibbuvollen, Lillesand 21.12 (Øyvind Selseng).

Hele 12—13 individer er en høy vinterforekomst, noe som understøttes av over 200 vinterfunn på landsbasis i 2020 (Winnem 2021).

Rødtoppfuglekonge (*Regulus ignicapilla*) G

1 1K F ringmerket Indresund, Lillesand 15.10 (*Jan Michaelsen, Terje Moen).

Kun det andre funnet i Aust-Agder av denne miniputten med det «sure oppsynet» etter at den første registreringen ble gjort ved Sigridnes i Åmli så tidlig som 6. mai 1991 (Lislevand 1996). Måltrettet leting langs kysten om høsten vil trolig gi flere observasjoner. På landsbasis ble 2020 et rekordår med 37 registrerte individer, og dermed fortsetter artens økende trend (Winnem 2021).

Nattergal (*Luscinia luscinia*) RH

1 ind. sy. Havsøya, Arendal 07.–19.05 (Glenn Svendsen, Helge Venaas, Terje Moen). 1 ind. sy. Merdø, Arendal 19.05–10.06 (Glenn Svendsen, Helge Venaas mfl.). 1–2 ind. sy. Spornes, Arendal 20.–31.05 (*Svein Almedal, Inger Berggren, Tore G. Andersen mfl.). 1 ind. sy. Vierevja, Løddesøl, Arendal 26.05–08.06 (Helge Venaas, Terje Moen, Jan Helge Kjøstvedt, Tor Magne Stalleland). 2 ind. sy. Temse, Grimstad 27.05–11.06 (Kjell Klungland, Sven Inge Marcussen, Rolf Jørn Fjærbu mfl.). 1 ind. sy. Reddal, Grimstad 29.–30.05 (Rolf Jørn Fjærbu, Frode Steffensen).

Stasjonære, syngende hanner ved fem lokaliteter var en forekomst på nivå med 2019, men i tillegg hadde kun ett individ en kortere sangopptreden i Aust-Agder våren 2020, noe som var et betydelig lavere antall enn de åtte som ble registrert i 2019.

Svartrødstjert (*Phoenicurus ochruros*) **R**

1 F Rosseland, Birkenes 28.03–05.04 (Steven Rosseland). 1 ind. Listranda, Arendal 30.04 (Inger Berggren, Terje Moen). 1 M Tønneriejordene, Brekka, Tromøy, Arendal 23.05 (Terje Moen, Glenn Svendsen, Per Kristensen). 1 M Kroksteinåsen, Lillesand 02.07 (Ørjan Gaare). 1 ind. Bjellandstrand, Tromøy, Arendal 11.–13.11 (Per Kristensen, Kjell Klungland, Rolf Jørn Fjærbu, Terje Moen). 1 hunnf. Merdø, Arendal 21.12 (Helge Venaas).

Seks funn, de fleste fra trekketidene, er en relativt god forekomst. Nasjonalt ble det også et godt år med 157 individer, men kun ett konstatert hekkefunn (Winnem 2021).

Svartstrupe (*Saxicola rubicola*) **G**

1 hunnf. Temse, Grimstad 01.03 (Rune Skåland, Harry Tangen, Frode Steffensen, Per Kristensen). 2 F Vessøyjordene, Grimstad 05.–18.03 (Glenn Svendsen, Torolf Nesbakken, Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Terje Moen, Jan Helge Kjøstvedt, Mette B. Nielsen mfl.). 1 M Temse, Grimstad 06.03 (Inger Berggren, Heidi Lillehammer, Kjell Klungland, Terje Moen). M+F Tønneriejordene, Brekka, Tromøy, Arendal 11.03 (*Inger Berggren, Kjell Klungland). M+F Reddal, Grimstad 11.–18.03 (Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Sven Inge Marcussen mfl.). M+F Engene, Arendal 12.–16.03 (Rolf Jørn Fjærbu, Rune Skåland, Kjell Klungland mfl.). 1 F Havemyra, Reddal, Grimstad 13.03 (Kjell Klungland, Terje Moen, Frode Steffensen). 1 F Sandum, Tromøy, Arendal 16.–18.03 (Torolf Nesbakken). 1 M Rosseland, Birkenes 17.03 (Steven Rosseland). 1 M Havemyra, Reddal, Grimstad 17.03 (Kjell Klungland). M+F Lakseberget, Merdø, Arendal 17.03 (Helge Venaas). 1 F Temse, Grimstad 26.03 (Kjell Klungland, Helge Venaas, Torolf Nesbakken). 1 F Brekkestranda, Tromøy, Arendal 31.03 (Terje Moen). 1 M Rosseland, Birkenes 07.04 (Steven Rosseland). 1 ind. Merdø, Arendal 07.10 (Helge Venaas). M+F Bringsvær, Temse, Grimstad 07.–13.10 (Kjell Klungland, Frode Steffensen). 1 M Kalvehageneset, Grimstad 23.10 (Harry Tangen, Inger Berggren).

Hele 14 vårfunn av 19 individer og kun tre høstfunn av fire individer sier det meste om når sjansen er størst for å påtreffe svartstrupe i våre områder. Og mars er måneden! Funn av arten trenger ikke lenger godkjennes fra og med 2023. På landsbasis var 619 individer mer enn en tredobling av forrige rekord (Winnem 2021).

Jernspurv (*Prunella modularis*) **V**

1 ind. Hestmyr, Risør 18.01 (Arild Omberg). 1 ind. Heftingdalen, Arendal 07.02 (Rune Skåland). 1 ind. Kolbjørnsvik, Arendal 25.12 (Mette B. Nielsen). 1 ind. Høyåsen, Arendal 29.12 (Torolf Nesbakken).

To funn i hver ende av året er ingen uvanlig vinterforekomst av jernspurv. At de to desemberfuglene dukket opp på ei foring var heller ingen overraskelse.

Sørlig gulerle (*Motacilla flava flava*) GH

1 M Havemyra, Reddal, Grimstad 23.04 (*Rolf Jørn Fjærbu, *Johannes Fjærbu, Kjell Klungland, Terje Moen). 1 ind. Reddal, Grimstad 05.05 (Harry Tangen).

Etter den gledelige hekkingen i Reddal i 2019, var det ingen overraskelse at denne gulerleunderarten dukket opp igjen året etter, men det så ikke ut til å bli noen reprise av fjoråret. I alt fire hekkefunn i Norge i 2020, hvorav to på Lista (Winnem 2021).

Svartryggerle (*Motacilla alba yarrellii*) R

1–3 ind. (2M + F) Vessøyjordene, Grimstad 01.–18.03 (Jan Helge Kjøstvedt, Glenn Svendsen, Trond Nilsen, Rolf Jørn Fjærbu mfl.). 1 ind. Hove, Arendal 09.03 (Tom L. Larsen). 1 ind. Gjervoldsøy, Arendal 09.03 (Frode Steffensen). 2 M Reddal, Grimstad 11.03 (Rolf Jørn Fjærbu). 2 ind. Gjervold, Tromøy, Arendal 13.–14.03 (Terje Moen, Tore G. Andersen). 1 ind. Tromlingene, Arendal 27.03 (Kjell Klungland, Terje Moen). 1 ind. Havemyra, Reddal, Grimstad 29.03 (Trond Nilsen, Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Vallesverdmyra, Lillesand 04.–12.04 (*Jan Helge Kjøstvedt mfl.). 1 ind. Møssevoll, Vessøyjordene, Grimstad 11.04 (Glenn Svendsen). 1 ind. Landgang, Tvedestrand 11.04 (Kjell Klungland, Terje Moen). 1 ind. Heftingdalen, Arendal 13.10 (Torolf Nesbakken). 1 ind. Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 03.11 (Torolf Nesbakken).

En normal forekomst av denne linerleunderarten, og som vanlig flest vårfunn.

Lappiplerke (*Anthus cervinus*) G

1 ind. Reddal, Grimstad 08.09 (Frode Steffensen). 1 ind. Reddal, Grimstad 18.09 (Rolf Jørn Fjærbu).

Med to lappiplerkefunn i 2020 er totalen i Aust-Agder oppe i ni. Det ble et normalår med 46 fugler på landsbasis, og ikke uventet ble hele 39 av dem registrert på høsten (Winnem 2021).

Konglebit (*Pinicola enucleator*) R

1 ind. Kalvehageneset, Grimstad 01.01 (Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Jan Helge Kjøstvedt). 3 ind. Randvik øst, Utkikken, Risør 02.01 (Arild Omberg). 2 ind. Bjelland, Arendal 03.01 (Per Kristensen).

Vi fikk merke restene av konglebitinvasjonen høsten 2019 også på nyåret 2020, men hos oss ble det brått slutt. Lenger øst vedvarte den til mars (Winnem 2021).

Rosenfink (*Carpodacus erythrinus*) R

1–2 M sy. Reddal, Grimstad 15.05–19.06 (Harry Tangen, Terje Moen mfl.). 1–2 M sy. 28.05–28.06 og 1 1K 10.08 Merdø, Arendal (Helge Venaas, Glenn Svendsen). 1 M sy. Utkikken, Risør 01.06 (Arild Omberg). 1 M sy. Spornes, Arendal 01.06 (Jostein Austevik mfl.). 1 M sy. Fosstveit, Tvedestrand 02.06–01.07 (Kjell Klungland mfl.). 1 M sy. Berse, Birkenes 03.06 (Øyvind Fjeldsgård). 1 M sy. Gjesøya, Arendal 03.06 (Arild Pfaff). 1 M sy. Vallegårdene, Valle, Tvedestrand 05.06 (Sven Inge Marcussen). 1 M sy. Haugom, Valle 10.06 (Svein Almedal).

Syngende rosenfinker på ni lokaliteter er en nokså normal forekomst, men kun på tre av dem var det hanner med tilhold over en lenger periode og som kan indikere hekking. Også i 2020 dukket det opp en syngende hann i Setesdal.

Lappspurv (*Calcarius lapponicus*) **R**

2 ind. Bringsvær, Grimstad 16.10 (Frode Steffensen). 1 1K Mellom Sandskjær, Tvedestrand 06.11 (Carsten Lome). 1 ind. Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 18.11 (Per Kristensen).

Med kun tre høstfunn langs kysten ble det nok et år uten registreringer av lappspurv i potensielle hekkeområder i fjellheimen.

Snøspurv (*Plectrophenax nivalis*) **R**

Par m/ikke flygedyktige unger Ytre Skurven, Bykle 16.07 (Vidar Andresen).

En konstatert hekking, men ellers kun observasjoner fra trekketidene, henholdsvis åtte vårfunn og tre høstfunn av en fjellfugl som er i markant tilbakegang i Norge.

Observasjoner godkjent av NSKF

Hvitvingesvarterne (*Chlidonias leucopterus*)

1 ad. ptSV Sildodden, Risør 07.06 (Fred W. Christoffersen).

Første godkjente funn i Aust-Agder av denne ternearten som normalt hekker i Sentral- og Øst-Asia, men også med en bestand i Øst-Europa. To funn i Norge i 2020 i hvert av de to gamle Agderfylkene er litt under gjennomsnittet, men de ble gjort til normal tid på året (Olsen 2021).

Stork (*Ciconia ciconia*)

1 2K+ ptSV Fevik og Rossøya, Grimstad og Arendal 17.03 (Bjørn Øyvind Aslaksen, Frode Steffensen). 1 3K Skjulestad, Helleheia og Molandsvann, Arendal 28.04 (Torolf Nesbakken, Kjell Klungland, Terje Moen mfl.).

Stork nr. 11 i Aust-Agder. Som vanlig var det kystområdene som fikk celebret besøk og det til normal tid på året. Vår fugl var trolig ett av fire individer i Norge i 2020. Aprilfunnet over dreier seg om en av to fargeringmerkede fugler satt fri fra et svensk avlsprosjekt i Skåne som besøkte Norge i denne perioden (Olsen 2021). På grunn av sitt opphav i fangenskap plasseres de i kategori E.

Vannpiplerke (*Anthus spinoletta*)

1 2K+ Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 03.01–21.02 (Per Kristensen, Sven Inge Marcussen mfl.). 1 ind. Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 23.11 (Per Kristensen).

Kun funn nr. 7 i Aust-Agder siden fuglen fra januar/februar også ble registrert før nyttår i 2019. Bjellandstrand holder stillingen som den eneste lokaliteten med vannpiplerkefunn i vårt tidligere fylke. Arten, som hekker i fjellområder i Europa og Asia og overvintrer i kystområder fra Danmark og sørover, kan dukke opp ved store

tangvoller hos oss seinhøstes og vinterstid. Syv kystfunn i Norge i 2020, fra Hvaler i Østfold til Revtangen i Rogaland, er en normal forekomst (Olsen 2021).

Ringand (*Aythya collaris*) x **toppand** (*Aythya fuligula*)

1K+ M Landvikvannet i Grimstad 28.11–25.12 (*Jon G. Thorsen, Rolf Jørn Fjærbu).

Denne hybridformen er også rapportert fra samme område i 2014 og 2015 (Kjøstvedt & Fjærbu 2017, Fjærbu mfl. 2019), men det dreier seg neppe om den samme fuglen. Området er attraktivt for dykkender om høsten før isen legger seg, så flokkene her tiltrekker seg fort forbigående fugler, inkludert hybrider.

Litteratur

- Erichsen, M. 2021. Havørnen i Aust-Agder. S. 212–221 i: Selås, I., Ødegård, H., Fjærbu, R.J., Kjøstvedt, J.H. & Marcussen, S.I. *Fugler og fuglefolk i Aust-Agder*. Jubileumsbok for Norsk Ornitologisk Forening avdeling Aust-Agder. Skien. 448 s.
- Fjærbu, R.J. & Kjøstvedt, J.H. 2008. Sjeldne fugler i Aust-Agder. LRSK-rapport nr. 12. *Fugler i Aust-Agder* **37** (1): 4-16.
- Fjærbu, R.J., Kjøstvedt, J.H., Michaelsen, J., Steffensen, F. & Thorsen, J.G. 2019. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2015. LRSK-rapport nr. 21. *Fugler i Aust-Agder* **48** (1): 6–37.
- Heggøy, O. 2021. Kartlegging og overvåking av åkerrikse i 2020. *NOF-notat nr. 8 2021*. 9 s.
- Kjøstvedt, J.H. 2007. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2006. LRSK-rapport nr. 11. *Fugler i Aust-Agder* **36** (1): 20–31.
- Kjøstvedt, J.H. 2015. Fugleliste for Aust-Agder 2014. *Fugler i Aust-Agder* **44** (1): 6–20.
- Kjøstvedt, J.H. & Fjærbu, R.J. 2017. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2014. LRSK-rapport nr. 19. *Fugler i Aust-Agder* **46** (1): 6–33.
- Kjøstvedt, J.H., Fjærbu, R.J., Michaelsen, J. Steffensen, F. & Thorsen, J.G. 2020. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2016. LRSK-rapport nr. 21. *Fugler i Aust-Agder* **49** (1): 6–35.
- Lislevand, T. 1996. Sjeldne fugler i Aust-Agder. LRSK-rapport nr. 4. *Fugler i Aust-Agder* **25** (1): 25–37.
- Marcussen, S.I. 2020. Isfuglen – et vakkert tilskudd til Agders hekkefauna. *Fugler i Aust-Agder* **49** (2): 104–106.
- Norsk Ornitologisk Forening. 2021. *Fugleåret 2020*. 222 s.
- Olsen, T. 2021. Sjeldne fugler i Norge i 2020. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Fugleåret 2020*: 4–67.
- Solheim, R. 2021. Glentene kommer! *Fuglevennen* **18** (1): 8–9.
- Winnem, A. 2021. Fugler i Norge i 2020. Rapport fra Norsk faunakomité for fugl (NFKF). *Fugleåret 2020*: 68–151.